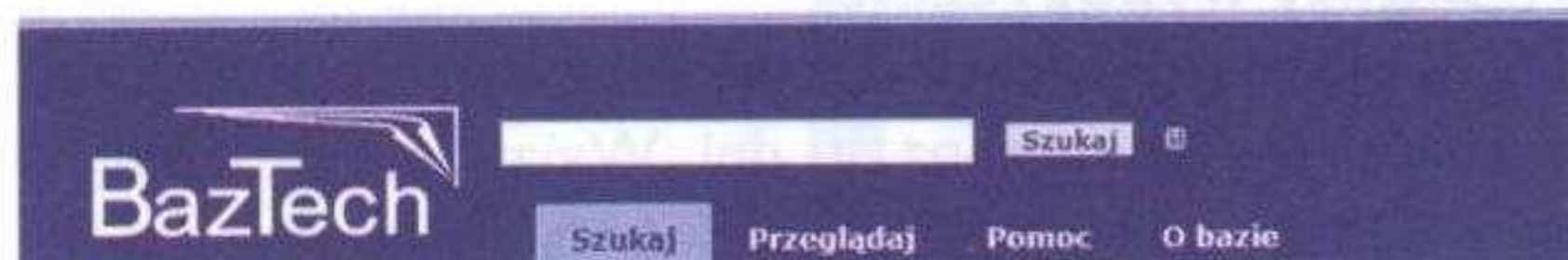

BazTech – baza danych o zawartości polskich czasopism technicznych (20 lat doświadczeń)

W 2018 roku mija 20 lat od momentu rozpoczęcia tworzenia bazy danych o zawartości polskich czasopism technicznych **BazTech**. Jest to doskonały moment na przypomnienie (początków) sposobu tworzenia tej bazy danych, przeglądu jej zasobów oraz statystyk wykorzystania.

BazTech jest bibliograficzno-abstraktową bazą danych, która rejestruje artykuły z 674 polskich czasopism z zakresu nauk ścisłych, technicznych oraz ochrony środowiska. W momencie tworzenia bazy, lista indeksowanych czasopism została sporządzona na podstawie wykazu tytułów prenumerowanych przez biblioteki wchodzące w skład Konsorcjum BazTech. Podyktowane to było przyjętą pierwotnie zasadą indeksowania z autopsji. Obecnie zbiór bardzo prężnie rozwija się w kierunku pełnotekstowej bazy cytowań. Aktualnie liczy ona 203 tytuły czasopism, co stanowi ponad 42% liczby czasopism indeksowanych w całej bazie.

Sama koncepcja utworzenia bazy powstała w 1997 r. Wśród inicjatorów znalazły się uczelnie o profilu technicznym, takie jak: Akademia Techniczno-Rolnicza w Bydgoszczy (obecnie Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy), Politechnika Szczecińska oraz Wojskowa Akademia Techniczna w Warszawie. Znaczący wkład w utworzenie bazy mieli ówczesny dyrektor Biblioteki Głównej WAT dr inż. Franciszek Chwalczyk oraz Szymon Matuszewski.

Realizację projektu rozpoczęto w 1998 r., w ramach dotacji z Komitetu Badań Naukowych na „rozbudowę i udostępnianie baz danych o charakterze regionalnym lub ogólnokrajowym w sieciach komputerowych”. Rok później, w styczniu 1999 r., bazę udostępniono w Internecie na serwerze Centrum Informatycznego Uniwersytetu Warszawskiego (CIUW). Od 2002 r. do dziś baza jest udostępniana na serwerze Interdyscyplinarnego Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego Uniwersytetu Warszawskiego (ICM UW) w ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki (WBN). W 1999 r. projekt był dofinansowywany ze środków MENiS, a w latach 2005–2017 z MNiSW w ramach SPUB WBN, DS WBN

i DUN. W celu szybszego wprowadzania artykułów do bazy, w 2002 r. rozpoczęto współpracę z wydawcami czasopism indeksowanych w BazTech, do których wystosowano prośbę o dostarczanie elektronicznych wersji danych bibliograficznych artykułów wraz ze streszczeniami i słowami kluczowymi jeszcze przed publikacją wersji drukowanej.

Od 2005 r. do opisów artykułów sukcesywnie dodawane są bibliografie załącznikowe, a od 2008 r., na podstawie odrębnych umów z wydawcami, pełne teksty artykułów.

Celem tworzenia bazy, niezmiennie od dwudziestu lat, jest dostarczenie wiarygodnego, kompletnego i jednocześnie bezpłatnego źródła informacji o artykułach w polskich czasopismach z zakresu nauk technicznych. Dodatkowo, poprzez coraz częstsze udostępnianie pełnych tekstów publikacji, BazTech doskonale wpisuje się w ruch otwartej nauki oraz promuje dorobek polskiej myśli technicznej w kraju i na świecie. W bazie rejestrowane są artykuły z czasopism oraz materiały konferencyjne opublikowane w czasopismach indeksowanych w BazTech.

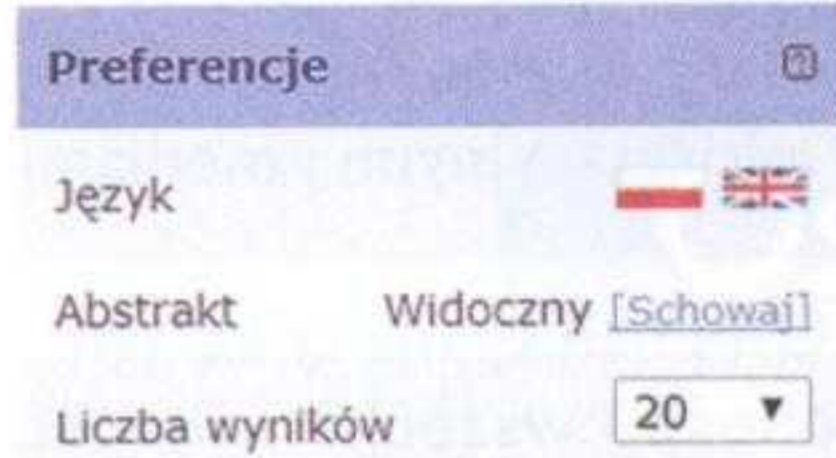
Obecnie, po dwudziestu latach istnienia, na podstawie umowy Konsorcjum BazTech, bazę współtworzą 23 instytucje. W latach 1998–2006 koordynatorem przedsięwzięcia był Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy, obecnie jest to Politechnika Krakowska. Wśród instytucji współtworzących bazę, od samego początku, jest Biblioteka Główna Wojskowej Akademii Technicznej. Pracownicy Biblioteki jako redaktorzy oraz korektorzy dbają o poprawność, kompletność oraz terminowość wprowadzanych do bazy danych z następujących czasopism: „Aparatura Badawcza i Dydaktyka”; „Autobusy: technika, eksploatacja, systemy transportowe”; „Automatyka, Elektryka, Zakłócenia”; „**Biuletyn Wojskowej Akademii Technicznej**”; „Computer Science and Mathematical Modelling” (CSMM); „Elektronika: konstrukcje, technologie, zastosowania”; „Geoinżynieria: drogi, mosty, tunele”; „Inżynieria Bezwykopowa”; „International Journal of Electronics and Telecommunication”; „Machine Dynamics Research”; „Machine Graphics and Vision”; „Opto-Electronics Review”; „Prace Instytutu Technologii Elektronicznej”; „Problemy

Mechatroniki”; „Przegląd Teleinformatyczny”; „Przemysł Chemiczny”; „Surowce i Maszyny Budowlane”; „Zeszyty Naukowe AON”.

Bazę można przeszukiwać na różne sposoby. Jednym z nich jest szybkie wyszukiwanie. Okno szybkiego wyszukiwania pozwala na znajdowanie dowolnej publikacji przy użyciu operatorów logicznych (and, or, not) lub znaków maskujących (np. gwiazdka, znak zapytania). Okno dostępne jest na każdym ekranie, dzięki czemu użytkownik nie musi powracać do strony startowej, by zacząć nowe wyszukiwanie.

Dodatkowo, na każdej stronie i podstronie, w prawej kolumnie użytkownik może zmienić wygląd oraz funkcjonalności interfejsu, takie jak: język, wyświetlanie abstraktu

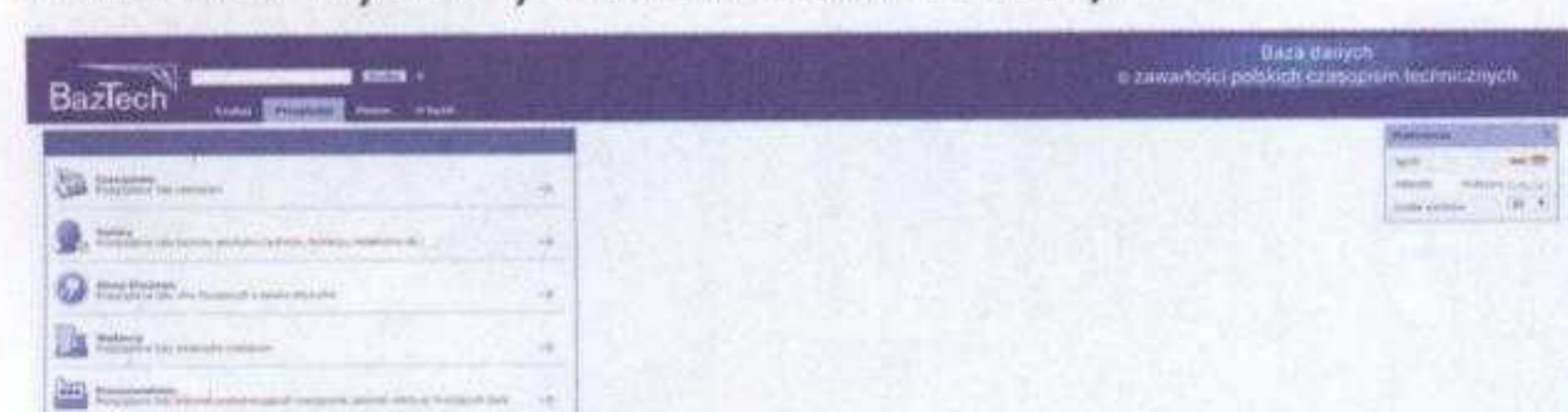
oraz ustawienia liczby wyników na ekranie (minimalna liczba to 10, maksymalna to 100 wyników).

Wyszukiwanie zaawansowane możliwe jest poprzez wypełnienie formularza

Szukaj dostępnego z poziomego menu. Frazę wyszukiwawczą można wpisać w jednym lub kilku polach jednocześnie. Dostępne pola wyszukiwawcze to: w dowolnym polu, w tytule, wśród autorów, w tytułach czasopisma, w słowach kluczowych, w cytowaniach, wydane, w języku, zasoby pełnotekstowe. W przypadku przeszukiwania zasobów pełnotekstowych należy zwrócić uwagę na to, że zastosowanie tego kryterium spowoduje wyszukiwanie artykułów, których pełne teksty są dostępne w bazie. Wybór tej opcji nie oznacza przeszukiwania pełnych tekstów tych artykułów.

Z poziomu strony startowej dostępna jest również opcja *Przeglądaj*, która umożliwia przeszukiwanie katalogów i słowników, takich jak: *Czasopisma*, *Twórcy*, *Słowa kluczowe*, *Wydawcy* oraz *Prenumeratory*.

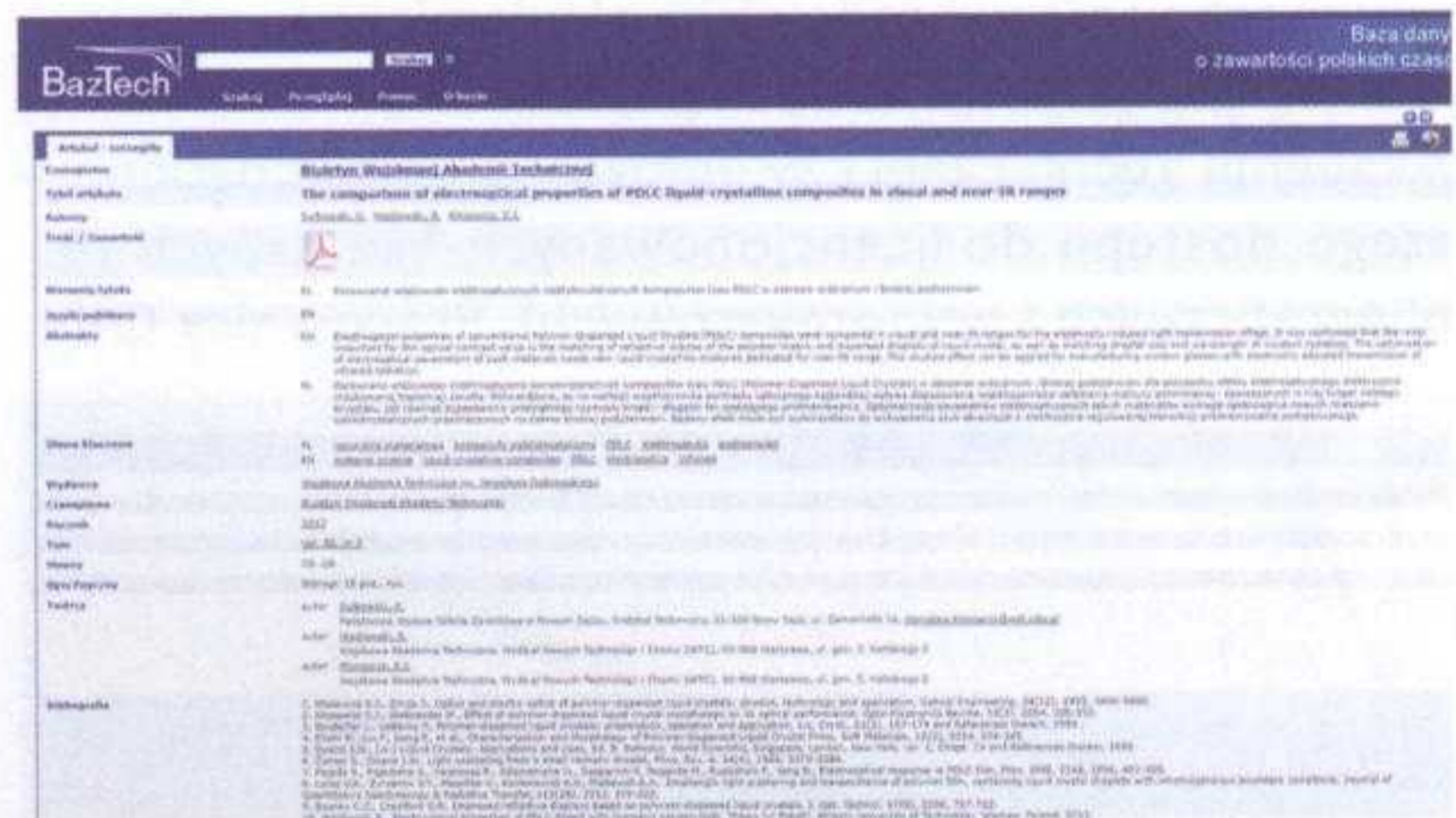

W bazie tworzone są dwa rodzaje rekordów: czasopism oraz artykułów. Rekord czasopisma zawiera metadane, które je w jednoznaczny sposób identyfikują: tytuł, wydawca/redakcja, adresy, ISSN, częstotliwość, adres URL i e-mail wydawcy/redakcji, link do pełnych tekstów (o ile występują w sieci), punktacja MNIŚW (na bieżąco aktualizowana), poprzedni/następny tytuł, okładka czasopisma, prenumeratory wg roczników spośród bibliotek, które tworzą bazę.

Rekordy artykułów tworzone są przez redaktorów BazTech na podstawie oryginalnych tekstów publikacji. W zawiązku z tym niektóre z nich mogą nie zawierać

np. streszczeń czy afiliacji autorów. Standardowy opis rekordu artykułu zawiera następujące dane: nazwiska autorów, tytuł artykułu w języku polskim i/lub angielskim, tytuł czasopisma (z linkiem do pełnych tekstów, jeśli występują w sieci), tytuł konferencji, rok, vol., nr strony, słowa kluczowe i/lub streszczenia w języku polskim i/lub angielskim, język publikacji, afiliacje i e-maile autorów, bibliografie załącznikowe (artykułów od 2005 r.), numer DOI, pełne teksty artykułów z wybranych czasopism.

Metadane bazy są indeksowane przez najważniejsze wyszukiwarki naukowe: Google, Google Scholar oraz WorldWideScience.org. Dodatkowo rekordy są włączone są do portalu komunikacji społecznej Infona, a także znajdują się w zasobach Wirtualnej Biblioteki Nauki i Repozytorium Otwartej Nauki CEON.

Podsumowując, baza BazTech zawiera (według stanu na dzień 23.11.2017 r.) 674 tytuły czasopism, z czego 253 to czasopisma z pełnymi tekstami. Liczba rekordów wynosi 408631, w tym 90751 są z plikami PDF, a 257863 posiada bibliografię załącznikową. Można przypuszczać, że liczby te będą rosły w kolejnych latach, gdyż baza cały czas się rozwija, wprowadzając nowe tytuły czasopism, jak również uzupełniając metadane w rekordach już istniejących.

Mariola Nawrocka
Magdalena Wiederek-McRobb

Bibliografia:

Informacje o bazie (pol.) [w] *BazTech; baza danych o zawartości polskich czasopism technicznych* [on-line]. baztech.icm.edu.pl. [dostęp 22.12.2017].

Bibliograficzne bazy danych: kierunki rozwoju i możliwości współpracy (pol.). [w] *Ogólnopolska konferencja naukowa z okazji 10-lecia bazy danych BazTech, Bydgoszcz* [on-line]. www.biblos.pk.edu.pl, 27–29 maja 2009 r. [dostęp 23.06.2017].

Koordinatory/kontakt (pol.). [w] *BazTech; baza danych o zawartości polskich czasopism technicznych* [on-line]. baztech.icm.edu.pl. [dostęp 23.06.2012].